

Paikkaa ja ihmistä ihmettelemässä

Monella meistä lienee sielun vamma siitä, että olemme menettäneet paikan, jossa viihdyimme lapsena. Kokemus kuuluu oikeastaan aikuistumiseen ja itsenäistymiseen, sillä emmehän voi ajatella ettei ympäristömme voisi muuttua ajan mukana. Eri asia on, miten voimme vaikuttaa sen muutoksiin.

Historian suuret murrokset ovat autioittaneet kaupunkeja, tuhonneet kulttuureita ja hävittäneet luontoa. Pieni kansa on näiden muutosten edessä joskus voimaton, vaikka se tietäisikin, miten onnettomuudet olisi voitu välttää. Sota tuhosi Karjalan kannaksen ja sen vanhan kulttuurin, jota on pidetty yllä muualla jatkosodan päättymisen jälkeen kohta 65 vuotta. Vihtiin rakentunut karjalaisten pientilojen elämäntapa on sekin melkein muisto vain, mutta niin on myös vihtiläinen työväenkulttuuri ja vanha kartanokulttuuri kadonneet aikansa elämäntavan ja elinkeinorakenteen muutoksen myötä.

Menneisyyden tarina jatkuu tulevaisuuteen

Kotiseuturakkaus syntyy elämästä, jonka muistot kiinnittyvät ihmisten rinnalla paikkoihin. Tämä lienee syy siihen, että kotiseutuyhdistykset suuntaavat usein katseensa paikallishistoriaan ja haluavat säilyttää vanhasta elämäntavasta esimerkkejä uusille ihmisille. Pyrkimys ei ole lainkaan hassumpi. Jokaisella paikkakunnalla on oma tarinansa. Jokaisen uuden ihmisen on helpompi astua mukaan tarinaan ja hallita menneisyyttä tietämällä siitä, kuin kulkea vieraantuneena tietämättä, missä historiassa kulkee ja mitä siihen tuo.

Palvelujen tuoma turva sitoo kotiseutuun

Kunnallispoliittisessa keskustelussa on viime vuosina väitetty usein, että ihmiset eivät välitä siitä, tarjoaako jonkun palvelun Vihdin kunta, vai jokin muu hallinnollinen yksikkö. Pääasia on, että palvelu on saatavissa. Tunnustan, että se on pääasia, mutta vielä parempi olisi, jos palvelun tarjoaja aina lujittaisi myös kansalaisen sosiaalista sidettä siihen samaan yksikköön, jonka hän tuntee kotipaikakseen. Tai alkaa tuntea, jos usein tarvittavat palvelut ovat lähellä ja yhteys niiden johtoon on saatavissa.

Muutaman viime vuoden aikana olin mukana kehittämissä silloisen sotilasalueen eli Lohjan, Vihdin, Karkkilan, Karjalohjan, Sammatin ja Nummi-Pusulän paikallisuolustusta. Puolustusvoimat järjestivät ns. kotiseutuharjoituksia, joissa paikalliset siviili- ja sotilasviranomaiset valmistautuivat yhteistoimintaan kriisitilanteiden varalta. Aloin tuntea nämä kuusi kuntaa yhdessä omaksi kotiseudukseni ja siitä lähtien olen pohtinut, onko todella mitään kansalaisten ”korvien välin” ulkopuolista estettä niiden toimimiselle yhtenä kuntana.

Kävin taannoin Espanjassa tutustumassa sikäläiseen paikallis- ja aluehallintoon. Siellä on ”vaakunakuntia”, eli kuntia, joissa pienimmillään oli vain kymmenkunta asukasta ja jotka eivät itse järjestäneet mitään palveluja. Siellä paikka oli varmasti tärkeä aivan palveluista riippumatta. Ja varmasti myös paikan nimi oli tärkeä. Ja se sallittiin.

Kotiseutu muovaa tulevien sukupolvien menneisyyttä

Nykyinen kotiseudun puolesta toimiminen on tullut aika lähelle paikallispolitiikkaa, koska ihmiset haluavat paljon niin rakennetulta ympäristöltä kuin luonnoltakin ja haluavat vaikuttaa niiden tulevaisuuden muotoutumiseen. Tästä aktiivisuudesta kasvaa kiintymys asuinpaikkaan ajan myötä. Paikka aletaan nähdä lasten kotiseutuna ja lapset aikuistuttuaan näkevät sen ilman muuta sen kotiseutunaan. Kuinka kipeitä heidän lapsuutensa rakkaiden paikkojen menetykset ovat, siihen me tämän hetken aikuiset voimme vaikuttaa parhaiten jo omassa perheessä, mutta myös kotiseutuyhdistysten aktiivisuuden avulla.

Eino Ketola

Julkaistu Pertun Postissa elokuussa 2009